

อาการคันตามผิวหนัง กลวิธีการจัดการอาการ และผลลัพธ์ของการจัดการอาการ ตามการรับรู้ของผู้ป่วยมะเร็ง
ท่อน้ำดี

PRURITUS, MANAGEMENT STRATEGIES AND OUTCOMES AS PERCEIVED BY PERSONS WITH
CHOLANGIOCARCINOMA

พนัญญา ชันติจิตร 5337095 RAAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : นิโรบล กนกสุนทรรัตน์, พย.ค., บัณฑิตวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย,
Ph.D.(NURSING)

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบบรรยายครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาอาการคันตามผิวหนัง กลวิธีการจัดการ
อาการ และผลลัพธ์ของการจัดการอาการ ตามการรับรู้ของผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี ตามรูปแบบการจัดการอาการ
ของคอดด์และคณะ (2001) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี ที่มีอาการคันตามผิวหนัง ที่มารับบริการใน
โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จำนวน 90 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือนเมษายน ถึง เดือนมิถุนายน
2555 โดยใช้เครื่องมือทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่ 1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป 2) แบบประเมินคุณลักษณะ ความ
รุนแรง และผลกระทบของอาการคันตามผิวหนัง 3) แบบสอบถามกลวิธีการจัดการอาการคันตามผิวหนัง และ
ผลลัพธ์ของการใช้กลวิธีการจัดการอาการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า อาการคันตามผิวหนังในผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50) มีความ
รุนแรงอยู่ในระดับมาก และมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ในด้านการเลือกเสื้อผ้าที่จะสวมใส่มาก
ที่สุด (เฉลี่ย 2.46 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน) กลวิธีที่กลุ่มตัวอย่างใช้เพื่อจัดการกับอาการคันตามผิวหนังมาก
ที่สุด คือ การช่วยเหลือตนเองด้วยวิธีเกาตามผิวหนังบริเวณที่คัน (ร้อยละ 100) กลวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด
คือ การใช้ยาแผนปัจจุบันและการปฏิบัติตามแผนการรักษาของแพทย์

ผลการศึกษาครั้งนี้ ใช้เป็นข้อมูลการดูแลผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีที่มีอาการคันตามผิวหนัง โดยพยาบาล
ควรมีการประเมินอาการ หาวิธีจัดการกับอาการ และวางแผนการพยาบาล เพื่อลดอาการคันตามผิวหนังที่มี
ประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ : คัน / อาการคันตามผิวหนัง / ผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี / การจัดการอาการ

PRURITUS, MANAGEMENT STRATEGIES AND OUTCOMES AS PERCEIVED BY
PERSONS WITH CHOLANGIOCARCINOMA

PHANATCHAYA KHANTICHITR 5337095 RAAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: NIROBOL KANOGSUNTHORNARAT, Ph.D. (NURSING),
BUALUANG SUMDAENGRIT, Ph.D. (NURSING).

ABSTRACT

The purpose of this descriptive study was to investigate pruritus, management strategies and outcomes as perceived by persons with cholangiocarcinoma based on the Symptom Management Model (Dodd et al, 2001). The study focused on 90 cases of cholangiocarcinoma patients with pruritic who were treated at Sappasitthiprasong Hospital. Data collection commenced from April to June 2012. Data were collected from the sample's response to three questionnaires: 1) personal and illness data 2) symptom experiences: characteristics, severity and interferences of pruritus 3) symptom management strategies and outcomes. The data were analyzed as frequency, percentage and means.

The results showed that severity of pruritus in most patients with cholangiocarcinoma (50%) was at the highest level. The highest interference of pruritus against patient's life was choosing clothes to wear (with an average value of 2.46 out of 3) The most common management strategy was scratching an itchy area (100%). The majority of patients managed their pruritus in their own way. But modern medicines and following doctor's treatment plans were the most effective strategies.

The result of this study can be used as data for the treatment for cholangiocarcinoma patients with pruritic skin. Thus nurses should evaluate symptoms, find out how to manage symptoms and make a nursing plan to reduce pruritus effectively.

KEY WORDS: ITCHING/ PRURITUS/ CHOLANGIOCARCINOMA/ SYMPTOM
MANAGEMENT

160 pages